

ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဒေသနာနှင့် ဝိပဿနာပြန့်ပွားရေးအသင်း

NEW APPROACH TO BUDDHA DESANA

ဗုဒ္ဓဒေသနာကို စနစ်သစ်နည်းဖြင့် လေ့လာခြင်း

စာစဉ်(၃)

မဂ္ဂဇိဂ္ဂုဇိပါးတရားလမ်းစဉ် နှင့် လောကသမ္မုဒါတရားလေးပါး

၂၀၀၆ - ခုနှစ်၊ သြဂုတ်လ ၂၄ - ရက်
မန္တလေးမြို့၊ ဆုတောင်းပြည့်မြတ်စွာဘုရား၊ အောင်မင်္ဂလာဓမ္မာရုံတွင်
ဟောကြားသောတရားတော်

ဦးဌေးအောင်

(မဟာသဒ္ဓမ္မဏေတိကဓဇ)

ပဓာနနာယက၊ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဒေသနာနှင့် ဝိပဿနာပြန့်ပွားရေးအသင်း
တွဲဖက်ဌာနမှူး (ငြိမ်း)၊ နိုင်ငံတော်ပရိယတ္တိသာသနာ့တက္ကသိုလ်၊ မန္တလေး

ဗုဒ္ဓဒေသနာကို စနစ်သစ်ဖြင့်လေ့လာခြင်း

စာစဉ် - ၃

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရားလမ်းစဉ်
နှင့်
လောကသမ္မဒါတရား ၄-ပါး

၂၀၀၆-ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၂၄-ရက်
မန္တလေးမြို့၊ ဆုတောင်းပြည့်မြတ်စွာဘုရား၊ အောင်မင်္ဂလာဓမ္မာရုံတွင်

ဦးဌေးအောင်

(မဟာသဒ္ဓမ္မဧကတိကဓရ)

ပဓာနနာယက၊ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဒေသနာနှင့်ဝိပဿနာပြန့်ပွားရေးအသင်း
တွဲဖက်ဌာနမှူး(ငြိမ်း)၊ နိုင်ငံတော်ပရိယတ္တိသာသနာ့တက္ကသိုလ်

မဉ္ဇူဝိသုတ်ပါး တရားလမ်းစဉ်

ဒီကနေ့ ၂၀၀၆-ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၂၄-ရက်၊ ကြာသပတေးနေ့၊ မန္တလေးမြို့၊ ဆုတောင်းပြည့်မြတ်စွာဘုရား၊ အောင်မင်္ဂလာဓမ္မာရုံကြီးမှာ (၁၈)ကြိမ်မြောက် ‘ဗုဒ္ဓနည်း၊ နာမ်-ရုပ် လေ့ကျင့်ရေး တရားအလုပ်စခန်း’ ရဲ့ ဆဌမမြောက်နေ့ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီကနေ့ ရှုမှတ်ပွားများရမယ့် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားရဲ့ အာရုံကတော့ ရင်ဘတ်ထဲမှာရှိတဲ့ အဆုတ်၊ (ရှေ့ပိုင်းကရှိတဲ့ အဆုတ်လေး ဖယ်လိုက်ပြီး တော့ နောက်ပိုင်းကရှိတဲ့ အဆုတ်) ပြီးတော့မှ နှလုံးရူပါရုံကို ဆက်လက် ပြီး ရှုမှတ်ပွားများမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီအလုပ်တွေ ကြိုးစားပြီးလုပ်နေရတဲ့ သဘောသဘာဝသည် ရူပက္ခန္ဓာအတွင်းမှာရှိသော ကောဠာသတို့၏ အဆင်းရူပါရုံကို ကြည့်ရှု ပွားများတဲ့အခါ ဒီအဆင်းအာရုံဟာ မိမိတို့၏ သညာက္ခန္ဓာခေါ်တဲ့ မှတ် သားထားတဲ့ မှတ်သားမှု သဘာဝအမှတ်ထဲမှာ ထင်ထင်ရှားရှား ပေါ်လွင် နေအောင် ထပ်ကာထပ်ကာ ရှုမှတ်တဲ့အလုပ်၊ ပွားများတဲ့အလုပ် လုပ်တာ ပါ။

အတွင်း ကောဠာသမီးကို ရှုမှတ်၍ သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ် တည် ဆောက်ခြင်း၊ ဒီလို အတွင်းကောဠာသတို့၏ ရူပါရုံကို ရှုမှတ်ပွားများ တဲ့အခါ အာရုံဟာ နာမ်ခန္ဓာထဲမှာ စွဲစွဲမြဲမြဲတည်နေပြီဆိုလျှင် မိမိ၏ ခန္ဓာကိုယ်အပေါ်မှာ ‘ဒီကောဠာသမီးနှင့် တည်ဆောက်ထားတာပါလား’ လို့သိနေတဲ့ အသိစိတ်က ‘ငါ့ကိုယ်’၊ ‘ငါ့ခန္ဓာ’၊ ‘ငါပိုင်တယ်’၊ ‘ငါဆိုင်တယ်’လို့

စွဲနေတဲ့ အစွဲ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိဥပါဒါန်ဆိုတဲ့ ‘ငါအစွဲ’ကို ပွားများနေတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်း အလုပ်က လျော့ပါးသွားအောင် လုပ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါကို သတိအား၊ ဝီရိယ အား၊ ပညာအားနဲ့ ရှုမှတ်ပွားများနေတာ။ အဲဒီလို ရှုမှတ်ပွားများတော့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ စိတ်အစဉ်မှာ ရှုမှတ်ပွားများထားတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၏ အစွမ်းကြောင့် ကိုယ်ခန္ဓာနှင့်ပတ်သက်သော အသိအမြင် အမှန်တရား ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။

အခုလို ရှုမှတ်ပွားများမှ ခန္ဓာကိုယ်နှင့် ပတ်သက်သော အသိအ မြင်များ အမှန်အတိုင်း ဖြစ်ပေါ်လာတာပါ။

စွမ်းအားအမှန်ကိုသိသော စွမ်းအား မိမိခန္ဓာကိုယ်နှင့် ပတ်သက် သည့် အမှန်တရား၊ သဘာဝစွမ်းအားကို ရအောင် ဆုပ်ဆုပ်ကိုင်ကိုင် မိမိမှာရှိလာအောင် ရှုမှတ်ပွားများတာပါ။ အဲဒီမှာ အခုသုံးနှုန်းတဲ့ ‘အမှန် တရားကို သိသောစွမ်းအား’ အဲဒီ အမှန်တရားကို သိသောစွမ်းအားဆိုတဲ့ စကားလုံးလေးဟာ အခြေခံအားဖြင့် အလွန်တန်ဖိုးကြီးပါတယ်။

‘အမှန်ကိုသိသော စွမ်းအား’၊ အမှန်ကိုသိလာမှ မိမိ၏ဉာဏ်ပညာ က ဒီသဘာဝအားတွေကို စူးစူးစိုက်စိုက် ဆင်ခြင်နိုင်မယ်၊ ပွားများနိုင် မယ်။

ဒီမှာ သေသေချာချာ စဉ်းစားရမယ့်အလုပ်က- ဒီလိုစဉ်းစားလေ လေ သဘာဝတရားကို သိလေလေပါ။ ဒီလို ‘သိအား’တွေ ကောင်းလေ လေ မိမိ၏ ရုပ်ခန္ဓာနှင့်ပတ်သက်သော အကြောင်းအရာအပေါ်မှာ မှန်တဲ့ အခြေအနေ၊ မှန်တဲ့သဘာဝ သိ၍သိ၍လာခြင်းကြောင့် ‘အမှားတွေ စွဲ ထားတဲ့ အစွဲ၊ ခန္ဓာကိုယ်နှင့်ပတ်သက်၍ အမှားတွေကို စွဲမှတ်ထားတဲ့

အစွဲတွေကို ဖယ်ရှားနိုင်တယ်။ ဒါဟာ ပထမအဆင့် အခြေခံအလုပ်။

ဒီလို ပထမအဆင့်ဖြစ်သော အခြေခံအလုပ်ကို လုပ်တော့ ‘အမြင်မှန်’ ရလာပါတယ်။ ‘အမြင်မှန်’ဆိုတာဟာ အယူမှန်ကို ဖော်ထုတ်ပေးတာ။ ‘အမြင်မှန်’က ဘာထုတ်ပေးတာတုန်း။ ‘အယူမှန်’ကို ဖော်ထုတ်ပေးတာ။ အဲဒီလို မှန်သောအမြင်ရှိမှ မှန်သောအယူ ရတာ။ မှန်သောအယူကို တည်ထောင်နိုင်တာ ဘာရှိမှတုန်း၊ အမြင်မှန်ရှိမှ။

အခု မိမိခန္ဓာကိုယ်နှင့် ပတ်သက်၍ ဒီကောဠာသတွေ အဟုတ်တကယ် ရှိနေတာပါလား။ ဒီ ကောဠာသတွေ အလုပ်လုပ်လို့ ရှင်နေတာပါလားလို့ သိလာတဲ့အခါ မိမိမှာရှိတဲ့ အယူလည်း မှန်လာတယ်။ မှန်သောအယူ ရလာတယ်ဆိုတာ ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်’ ဖြစ်ပေါ်လာတာပါ။

‘မှန်သောအယူ’ ရရှိတယ်ဆိုတာ ဘာပေါ်လာတာတုန်း သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာတာပါ။ ဒါဟာ မဂ္ဂင်(၈)ပါး တရားတော်တွင် ပထမဦးဆုံး အခြေခံ သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်။ အရေးကြီးဆုံးဖြစ်တဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်များ ပေါ်ထွန်းလာနိုင်အောင် အားထုတ်ရတဲ့ အလုပ်တွေပါ။

အခု ရှုမှတ်နေတဲ့ ဒီရူပက္ခန္ဓာကြီး၏ အတွင်းကောဠာသတွေကို မြင်အောင်၊ သိအောင်၊ သညာထဲမှာ စွဲမြဲအောင် ဆောင်ရွက်နေပါတယ်။ ဒီအလုပ်သည် အခုပြောတဲ့ အယူမှန်ဖြစ်ဖို့ ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်’ တည်ဆောက်နိုင်ဖို့အတွက် ဒီကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံကို ပွားများတာပါ။ ဒီလို ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်’ စသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး တရားများနှင့် မိမိ ယခု ပွားများအားထုတ်နေသော ကာယာနုပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့် တိုက်ရိုက်ဆက်သွယ်နေပါတယ်။ ‘ဘုရားရှင်’ ဟောကြားတော်မူတဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး တရားဒေသနာဟာ နိဗ္ဗာန်သို့

ရောက်ကြောင်းအတွက် အခြေခံတရားတော်ပါ။

ဒီတရားတော်ထဲမှာ (၈)ပါးသော မဂ္ဂင်ထဲက ပထမဦးဆုံး ဖြစ်သော မဂ္ဂင်က သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်။

‘သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်’က ဘာတုန်း။ အမြင်မှန်၊ အယူမှန် ရအောင် ကြိုးစားရတာပါ။

‘အမြင်မှန်၊ အယူမှန်’ဆိုတာ လွယ်လွယ်လေးနဲ့ မဖြစ်ဘူး။ သဘာဝတွေအပေါ်မှာ အမှားတွေ စွဲထားတော့ အမှန်ကိုမသိ၊ မှားနေတဲ့ အစွဲအမှတ်တွေကို အမှန်ဖြစ်သော သဘာဝပညာနှင့် အစားထိုးတာပါ။

အမှန်ဖြစ်သော သဘာဝပညာက အခုရှိနေသော မိမိ၏ ခန္ဓာကိုယ်ကို ‘ခန္ဓာကိုယ်ဆိုတာဟာ အတွင်းက ဒီကောဋ္ဌာသတွေနဲ့ တည်ဆောက်ထားတာအမှန်ပဲ’လို့ သိတယ်။ သိရုံတင်မက ‘ဒီကောဋ္ဌာသတွေရဲ့ ပုံပန်းသဏ္ဌာန်က ဒီလို၊ အရောင်အဆင်းကလည်း ဒီလို၊ ရှိနေတာကလည်း ဒီလို’လို့ မျက်စေ့နှင့် မြင်လာသောအခါ ဒီအဆင်းရူပါရုံက ခန္ဓာကိုယ်နဲ့ ပတ်သက်သည့် မှန်ကန်သောအမြင်ကို ပေးပါတယ်။ ဒါဟာ အရေးကြီးတဲ့အလုပ်။

ဒီလို မှန်ကန်သောအမြင်ကို ရမှ၊ မှန်ကန်သောအမြင်ပေါ်မှာ အခြေတည်ပြီး မှန်ကန်သောအယူကို တည်ဆောက်နိုင်တာ။ မှန်ကန်သောအယူကို သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်။ အဲဒီ ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်’ဆိုတဲ့ ပထမဦးဆုံးအဆင့် အမြင်မှန်၊ အယူမှန်ရမှ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ မိမိတို့ လုပ်ကိုင်နေရတဲ့ ကိစ္စအဝဝကို လုပ်ဆောင်တဲ့နေရာမှာ လူသားဟာ မိမိသိသမျှသော စွမ်းအားကို သုံးပြီးတော့မှ ဆင်ခြင်စဉ်းစားပြီး အလုပ်တွေ လုပ်ကြရတာပါ။

သမ္မာသင်္ကပ္ပမဂ္ဂင်ကို တည်ဆောက်ခြင်း

မိမိရဲ့ ဉာဏ်ပညာရှိသမျှသုံးပြီး အဟုတ်အရေးကြီးတဲ့ အလုပ်တွေ လုပ်တဲ့အခါမှာ- အခု ရှုမှတ်ပွားများထားတဲ့ အမြင်မှန်မျိုး မရရှိသော သာမန်ပုထုဇဉ်တို့၏ စဉ်းစားပုံ၊ စဉ်းစားနည်း၊ ဆုံးဖြတ်တဲ့နည်းတွေဟာ သဘာဝအမှန်နှင့် ကိုက်တဲ့အခါ ကိုက်၊ မကိုက်တဲ့အခါ မကိုက် ဖြစ်တတ် ပါတယ်။

အဲဒီတော့ မိမိရဲ့ ဘဝကိစ္စများကို တိတိကျကျ မှန်မှန်ကန်ကန် စဉ်းစားတဲ့အလုပ်၊ ဆင်ခြင်တဲ့အလုပ်ဟာ အမြင်မှန်ရှိမှ၊ အယူမှန်ရှိမှပါ။ အမြင်မှန်၊ အယူမှန်ပေါ်မှာ အခြေခံမှ အတွေးမှန်ပါတယ်။ အဲဒီ ‘အတွေး မှန်တယ်’ဆိုတဲ့ စကားလုံး အလွန်အရေးကြီးနေတာ။ အတွေးမမှန်ရင် အဆုံးအဖြတ်လည်း မမှန်ဘူး။ အဆုံးအဖြတ် မမှန်ရင်လည်း အလုပ်မမှန်၊ အပြောမမှန်ဘူး။

ဒီတော့ အတွေးမှန်အောင် အခြေခံဖြစ်သော သဘာဝတရား တွေ အခု ပွားများထားတော့ အမြင်မှန်ရထားလို့ အတွေးမှန်တွေ ဖြစ်လာ တယ်။ အဲဒီ အတွေးမှန်ကို ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပမဂ္ဂင်’ ခေါ်တယ်။

ဒုတိယမြောက်မဂ္ဂင်သည် သမ္မာသင်္ကပ္ပမဂ္ဂင်။ ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ မဂ္ဂင်’ ဆိုတာဟာ ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်’ကို တည်ထောင်နိုင်ပြီးမှ ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီ ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပမဂ္ဂင်’ တည်ထောင်နိုင်အောင် အခု ပထမဖြစ် သော ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်’ကလည်းပဲ အခုလို သဘာဝတရားတွေကို သေသေ ချာချာ ပိုင်းပိုင်းခြားခြားသိမြင်ပြီး မိမိရဲ့နာမ်ခန္ဓာမှာ သေသေချာချာ မှတ်မိ

နေမှ ပါ။ ဒီ ‘မှတ်မိတယ်’ဆိုတဲ့ အကြောင်းအရာ အရေးကြီးပါတယ်။

ခန္ဓာကိုယ်ဆိုတာဟာ ဒီလို နှလုံးတို့၊ အဆုတ်တို့၊ အသည်းတို့၊ အူသိမ်၊ အူမတို့နဲ့ တည်ဆောက်ထားတဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီး၊ ဒီ အတွင်းထဲက ရှိတဲ့ ကောဠာသတ္တေ အလုပ်လုပ်နေလို့ ဘဝဆိုတာ ရှိနေတာ။ ‘ဘဝနှင့် ပတ်သက်တဲ့ အမြင်ကလည်း ပြောင်းလဲလာပါတယ်။’

‘ငါ့ဘဝ’၊ ‘ငါ့အကျိုး’၊ ‘ငါ့စီးပွား’၊ ‘ငါ့ကိစ္စ’လို့ စွဲတဲ့ အစွဲတွေနေရာမှာ မှန်ကန်သောဘဝနှင့် ပတ်သက်သည့် အမြင်နှင့် အစားထိုးတတ်လာ တယ်။ အရေးကြီးတာက ဘဝနဲ့ပတ်သက်တဲ့ အမြင်အား မှန်ကန်လာဖို့။ ‘ဘဝအမြင် မှန်လာတယ်’ဆိုတဲ့ကိစ္စ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ အတွေး ကလည်း မှန်လာလို့၊ အယူကလည်းပဲ မှန်လာတယ်။ ဒီ သဘာဝအခြေခံ (၂)ခုဟာ ဘုရားရှင်ပေးတဲ့ မဂ္ဂင်(၈)ပါးထဲက ပထမဦးဆုံးဖြစ်သော အခြေခံမဂ္ဂင် (၂)ပါး။ အဲဒီမဂ္ဂင် (၂)ပါးကို တည်ထောင်နိုင်ဖို့အတွက် အခု ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံများကို ရှုမှတ်ပါတယ်။ ပွားများပါတယ်။

ဒီ ‘ကာယာနုပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း’ဆိုတာဟာ ကာယနဲ့ပတ်သက်တဲ့ အမြင်မှန်များရအောင် ဒီကမ္မဋ္ဌာန်းက ပေးတာပါ။ ဒီဟာတွေဟာ တ ကယ်ကို အရေးကြီးပါတယ်။

အခု ဘုရားရှင်ဒေသနာမှာ ပါတဲ့အတိုင်း မိမိဟာ ဒီဘဝ၊ ဒီ ခန္ဓာနှင့် စလို့ ဒီမှာ ဘဝအသစ် ဖြစ်တာမဟုတ်၊ အတိတ်တုန်းကလည်းပဲ ဒီလို ဘဝများစွာ ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ဘဝများစွာ ဖြစ်ခဲ့တုန်းကလည်း ‘ဒီ ခန္ဓာ မျိုးတွေ’ ရခဲ့တယ်။ ရသော်ငြားလည်း ‘ဒီခန္ဓာမျိုးတွေ ဒီလိုရှိတယ်’ ဆိုတာ ကို ပိုင်းခြားဆင်ခြင်ဖို့ အတတ်ပညာကို သင်ပေးမယ့်လူ မရှိပါ။

သင်ပေးမယ့်လူ မရှိတော့လည်း ဒီဉာဏ်မျိုး မရပါ။ မရတော့ ဘဝနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အစွဲတွေ၊ အမှားတွေချည်းပဲ တစ်သံသရာလုံး လုပ်ခဲ့ရတာပါ။

အဲဒီ အစွဲအမှားကို အမှန်ဖြစ်လာအောင် အစွဲအဟောင်းတွေ ပျောက်ကွယ်၍ မှန်သောအမြင်များ၊ မှန်သောအသိများ ပေါ်ထွက်လာအောင် ကြိုးစားတာပါ။ ဒီ ပညာ၏မူရင်း ဘုရားရှင်က ထုတ်ဖော်ပေးလို့ သာ ဒီလိုရှိမှတ်ရတာ။ ဒီပညာတွေ တန်ဖိုးကြီးတယ်ဆိုတာ အခုမှ သိတာပါ။

သံသရာမှာ တစ်လျှောက်လုံး ပေးလာခဲ့တဲ့ ဘဝ၏ ဝန်၊ ဘဝ၏ ဒုက္ခ။ ဒီလို ခန္ဓာကို ရတဲ့အချိန်ကစပြီး သူ့ရဲ့အိုရေး သူ့လုပ်နေတာ၊ နာတဲ့ကိစ္စလည်း သူ့လုပ်တာ။ နောက်ဆုံးပိတ် သေခြင်းနဲ့ အဆုံးသတ်တယ်။ ဒီသဘောတွေကို ထပ်ကာထပ်ကာ ခံစားနေရတဲ့ သဘောထဲက ဘယ်လိုမှ လွတ်နိုင်ထွက်နိုင်တဲ့အကြောင်း မရှိပါ။ လွတ်အောင်၊ ထွက်အောင် ပေးနိုင်တဲ့ ပညာလည်း တစ်ခါမှမရဖူးပါ။

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓနှင့်မှ ၈၅၂ သော ပညာမဂ္ဂင် (၂)ပါး

အခုရတာက ကိုယ်ကိုယ်တိုင် သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်ကင်း ထွက်မြောက်အောင် အားထုတ်ပြီးတော့ သူများကို ပြန်လည်ဟောပြောတာပါ။ အဲဒါကြောင့် ဘယ်လိုခေါ်တာတုန်း၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ။

‘သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ’များ ပွင့်လာလို့ ဒီဉာဏ်တွေရလို့ ပါရမီအား ကုသိုလ်အားတွေနဲ့ ထုတ်ဖော်ပြလို့ ‘မဂ္ဂင်(၈)ပါးတရား’ဆိုတာ လူများက

သိလာရတာ။ အဲဒီလို သိလာတဲ့ ပညာ၏တန်ဖိုးကို သေသေချာချာ စဉ်းစားတတ်၊ ဆင်ခြင်တတ်သူမှ တန်ဖိုးကြီးမှန်း၊ နက်နဲမှန်း သိတာ။ ရိုးရိုးရွတ်ရုံနဲ့တော့ တန်ဖိုးကို မသိပါ။

အခု မဂ္ဂင် (၂)ပါး။ အမြင်မှန် ရှိလာပြီ။ အတွေးမှန် ရှိလာပြီ။ အဲဒီ အမြင်မှန်နဲ့ အတွေးမှန်ဟာ အလွန် အရေးကြီးနေတယ်။ အမြင်မမှန်၊ အတွေးမမှန်တဲ့လူရဲ့ စိတ်ထဲမှာ ‘အတ္တဒိဋ္ဌိ’က လွှမ်းမိုးနေတယ်။

အတ္တလွှမ်းမိုးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းရဲ့ စိတ်မှာ မာန်မာနတွေလည်း ကြီးပွားတယ်။ မာန်မာနတွေ တက်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဒေါသတွေလည်း ရှိတယ်။ လောဘတွေလည်း ရှိတယ်။ အဲဒီ လောဘအား၊ ဒေါသအား၊ မာန်မာနအားတွေနဲ့ နေနေတဲ့လူက စကားပြောရင်လည်းပဲ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မာန်မာနနဲ့ အလုပ်လုပ်ရင်လည်းပဲ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မာန်မာနနဲ့ပဲ လုပ်တယ်။

အဲဒီလိုလုပ်တော့ အလုပ်ကလည်း ပြင်းထန်တယ်။ အပြောကလည်း ကြမ်းတယ်။ အဲဒီလို အပြောလည်းကြမ်း၊ အလုပ်ကြမ်းတဲ့ အလုပ်တွေကို တစ်သံသရာလုံး လုပ်ခဲ့တာပါ။

ကြမ်းတမ်းတဲ့ အပြောတွေ၊ ကြမ်းတမ်းတဲ့ အလုပ်တွေက ထုတ်ဖော်ပေးလိုက်တဲ့ ကံစွမ်းအားတွေဟာ အကုသလ ကံစွမ်းအားတွေ။ အဲဒီ အကုသလကံစွမ်းအားတွေဟာ သတ္တဝါတိုင်း၏ ခန္ဓာ(၅)ပါးမှာ လွှမ်းမိုးနေတယ်။ ခြုံလွှမ်းထားတယ်။

ဒီအကြောင်းအရာတွေ ဘယ်သူမှမသိဘူး။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓမှ သိတာ။ ‘သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ’မှ သိတဲ့ အလွန်ကျယ်ဝန်းသော ဉာဏ်ပညာကြီးထဲက

ရိုးရိုးပုထုဇဉ်များ နားလည်နိုင်လောက်အောင် အခုလို အကျဉ်းမျှ ဖော်ပြတာ။

အကျဉ်းမျှဖော်ပြတာကိုပဲ မိမိတို့ရဲ့ဉာဏ်နဲ့ မနည်းစဉ်းစားရ၊ ဆင်ခြင်ရပါတယ်။ အဲဒီသဘောတွေကို သိမှ မဂ္ဂင်(၈)ပါးတရားရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို သဘောပေါက်လာမယ်။

အခုပြောတဲ့ အမှန်ကိုမမြင်သော ပုထုဇဉ်တို့သည် အပြောလည်း ကြမ်းတမ်း၊ အလုပ်လည်း ကြမ်းတမ်းတယ်။ အဲဒါတွေဟာ အကုသလကံစွမ်းအားတွေ ထုတ်နေတာပါ။ အမြင်မှန်ကိုရလာသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ အတွေးမှန်ရှိလာသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဘုရားတပည့်များကျတော့ ‘ဒီခန္ဓာကိုယ်အတွက် မာန်တွေတက်ပြီး ပြောနေလို့လည်းပဲ ဘာအကျိုးမှ မများတဲ့အပြင် အပြစ်တွေတိုးနေတယ်’ဆိုတာကို သိပါတယ်။ ဉာဏ်နဲ့ဆင်ခြင်တတ်လို့၊ စဉ်းစားတတ်လို့၊ အဲဒီအချက် အလွန်အရေးကြီးနေတယ်။

အမြင်မှန် ရလာတော့ ‘ဒီခန္ဓာကိုယ်၊ အမြဲတမ်းပျက်နေတဲ့ ခန္ဓာကိုယ်’ကို အခြေခံပြီး မာန်တွေတက်ပြီး ပြောဆိုနေတာတွေဟာ ပညာအားနည်းတယ်။ အသိအလိမ္မာ အားနည်းတယ်ဆိုတာ သိပါတယ်။

ပညာမဂ္ဂင်မှ ၈၅၂သော သီလမဂ္ဂင် (၃)ပါး

အခု ဘုရားရှင်ပေးတဲ့ နည်းပညာကိုရတော့ တွေးခေါ်ဆင်ခြင်တဲ့ အတတ်ပညာတွေကလည်း အဆင့်မြင့်မြင့်တွေ၊ အဆင့်မြင့်မြင့် မြင်။ ဘဝနဲ့ပတ်သက်လို့ မြင်တဲ့အမြင်ကလည်း အဆင့်မြင့်လာတယ်။ အတွေးကလည်း အဆင့်မြင့်လာတယ်။ အဲဒီလို အတွေးရော၊ အမြင်ရော နှစ်ခု

စလုံး အမြင်မှန်၊ အတွေးမှန်တွေ ဖြစ်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပြောတဲ့အခါကြာရင်လည်းပဲ အဓိပ္ပာယ်ရှိတာပဲ ပြောတယ်။

အကျိုးရှိတာပဲ ပြောတယ်။ ပြီးတော့ သိမ်သိမ်မွေမွေ နာယူသူတို့ နှစ်လိုသောစကားများကိုပဲ ပြောပါတယ်။ အလုပ်တွေ လုပ်ရင်လည်း မိမိအကျိုးရှိ၊ သူတစ်ပါးအကျိုးရှိတဲ့ အလုပ်ပဲ လုပ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ အဆက်က အမြင်မှန်လို့ အတွေးမှန်တယ်။ အတွေးအမြင် မှန်ခြင်းကြောင့် အပြောမှန်တယ်။ အလုပ်မှန်တယ်။ အဲဒီအဆက်လေးတွေ သေသေချာချာ ဉာဏ်နဲ့ ဆင်ခြင်တတ်ဖို့ပါ။

ပထမအဆင့်က အမြင်မှန်တယ်။ အမြင်မှန်လို့ အတွေးမှန်တယ်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်နဲ့ သမ္မာသင်္ကပ္ပမဂ္ဂင် (၂)ပါးကို ရယူထားတာပါ။ အဲဒီလို အတွေးမှန်၊ အမြင်မှန်ဖြစ်တော့ အပြောမှန်လာတယ်။ အပြောမှန်တာကို သမ္မဝါစာမဂ္ဂင်။

‘သမ္မာဝါစာမဂ္ဂင်’ခေါ်တဲ့ အပြောမှန်သလိုပဲ အလုပ်လည်းပဲ မှန်လာတယ်။ ‘သမ္မာကမ္မန္တမဂ္ဂင်’။ အဲဒီသဘောတွေဟာ တစ်ခုနဲ့တစ်ခု ဆက်စပ်ပြီးနေတာ မိမိဉာဏ်နှင့် စဉ်းစားနိုင်၊ ဆင်ခြင်နိုင်တဲ့ သဘာဝတရားများ ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီလိုနေတဲ့အခါမှာ ပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ ဆက်သွယ်နေရတဲ့ အပြောတွေ ပြောရတဲ့အခါ၊ အလုပ်တွေ လုပ်ရတဲ့အခါ မိမိ၏ ‘အမြင်မှန်’၊ ‘အတွေးမှန်’ကို အခြေခံပြီး အကျိုးရှိသောအလုပ်ကိုပဲ လုပ်တယ်။ ပြောတဲ့စကားကလည်း အကျိုးရှိသော စကားကိုပဲ ပြောတယ်။ အဲတော့ ဘာနဲ့ ဘာနဲ့ တည်တာတုန်း။ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တမဂ္ဂင် (၂)ပါး တည်လာ

တယ်။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ရင့်ကျက်လာတယ်။ တည်ငြိမ်လာတယ်။

အဲဒီလို ရင့်ကျက်တည်ငြိမ်ပြီး အပြောမှန်၊ အလုပ်မှန်နဲ့ နေ-
နေတဲ့လူဟာ အနေလည်း မှန်လာတယ်။ အပြောမှန်၊ အလုပ်မှန်လို့ အ-
နေမှန်တယ်။

‘အနေမှန်တယ်’ဆိုတာ မိမိ၏ ဇီဝိတိန္ဒြေ ဆက်လက်တည်နေဖို့
အတွက် အားထုတ်ခြင်းကို အနေမှန်တာပါ။ အဲဒီ ‘အနေမှန်တယ်’ဆိုတဲ့
သဘောလေးက အသက်ရှင်အောင်နေတဲ့နေရာမှာ အသက်ရှင်တာ
လေးကို ‘အာဇီဝ’။ ‘ဇီဝ’ ဆိုတဲ့ ရှင်မှုလေး ဆက်လက်တည်ငြိမ်အောင်
လုပ်တဲ့ အာဇီဝ။

အဲဒီမှာ မှန်ကန်သော၊ ကောင်းမွန်သော အသက်ရှင်မှု၊ နေမှု။
အပြောမှန်၊ အလုပ်မှန်မှ အသက်ရှင်နေမှုလည်းပဲ မှန်ပါတယ်။ အသက်
ရှင်နေမှု မှန်တာကို သမ္မာအာဇီဝ။ အဲဒါဟာ မဂ္ဂင်တစ်ပါး။ သမ္မာအာဇီဝ
မဂ္ဂင်။

သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝဆိုတဲ့ မဂ္ဂင်(၃)ပါး။ အဲဒီမှာ
‘သမ္မာအာဇီဝမဂ္ဂင်’ဆိုတာဟာ မိမိတို့ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းများ ရှာ
မှီးတဲ့အခါ အကုသိုလ်အလုပ်များနဲ့ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း၊ စီးပွားဥစ္စာ
များ မရှာမှီးရင် ‘သမ္မာအာဇီဝဖြစ်တယ်’လို့ ပြောပါတယ်။ ဒါဟာ အခြေခံ
အားဖြင့် မှန်တယ်။ အဲဒီလို ရှာမှီးထားရုံနဲ့ မပြီးပါ။ အပြောမှန်၊ အလုပ်
မှန်မှ အနေမှန်ပါတယ်။ အပြောမှန်၊ အလုပ်မှန်ဖို့ အလွန် အရေးကြီးပါ
တယ်။

‘သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တမဂ္ဂင်(၂)ပါး’နဲ့ သမ္မာအာဇီဝမဂ္ဂင်ကို

တည်ထောင်ရပါတယ်။

အဲဒီပညာတွေ အလွန် အရေးကြီးတယ်။ အလွန် တန်ဖိုးကြီးတယ်။ မိမိကိုယ်တိုင် အဆုံးမထင်၊ အစမထင်သော အတိတ်သံသရာက လာခဲ့ရတာပါ။ ဒီဘဝ၊ ဒီခန္ဓာကိုယ် ရောက်လို့၊ ‘ဘုရားရှင် သာသနာ’နှင့် ကြုံကြိုက်လို့၊ ‘ဓမ္မဆိုတဲ့ သဘာဝ’များကို သင်ယူရလို့ ဒီအဓိပ္ပာယ်များကို သိရ၊ နားလည်ရတာပါ။ အလွန်အလွန် ရှားပါးပါတယ်။ ဘယ်တုန်းကမှ မရခဲ့တဲ့ ဘုရားရှင်ကပေးသော ဓမ္မအမွေကို အခု ရပါတယ်။

အခုပြောတဲ့ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝဆိုတဲ့ မဂ္ဂင် (၃)ပါးကို သီလမဂ္ဂင် (၃)ပါး။

အဲဒီမှာ ပထမဦးဆုံးက

၁။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ	}	ပညာမဂ္ဂင်
၂။ သမ္မာသင်္ကပ္ပ		
၃။ သမ္မာဝါစာ	}	သီလမဂ္ဂင်
၄။ သမ္မာကမ္မန္တ		
၅။ သမ္မာအာဇီဝ		
၆။ သမ္မာဝါယမ	}	သမာဓိမဂ္ဂင်
၇။ သမ္မာသတိ		
၈။ သမ္မာသမာဓိ		

ထိပ်က မဂ္ဂင်(၂)ပါးက ပညာမဂ္ဂင်၊ အလယ်(၃)ပါးက သီလမဂ္ဂင်၊ မဂ္ဂင်(၈)ပါး၊ မဂ္ဂင်(၈)ပါးဆိုပြီး ထပ်ကာထပ်ကာ ရွတ်ဆိုနေတယ်။ ကြားဖူးတာ အမှန်ပါ။

သို့သော် ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သဘာဝတရားဖြစ်သော မဂ္ဂင်၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုသိမှ တရားများဟာ တကယ် မိမိ၏ရင်ဝယ်မှာ သိမ်းပိုက်၊ မိမိ၏ နာမ်ခန္ဓာမှာ တည်မြဲနေသည့်တိုင်အောင်ကြိုးစားရမည့် မဂ်တရား များပါ။

အဲဒါကို ကြိုးစားပြီး သင်ယူရပါတယ်။ အဲဒါ အထောက်အကူပြု ဖို့အတွက် အခု ဘာတွေ ရှုမှတ်တုန်း။ ကာယာနုပဿနာအလုပ်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း အလုပ်ကို ရှုမှတ်ပါတယ်။

ပဉ္စမမဂ္ဂင်(၂)ပါးကို အခြေပြုသည့် သမာဓိမဂ္ဂင်(၃)ပါး

အဲဒီ သဘာဝတရားတွေ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် တက်လှမ်းရပါ တယ်။ အဲဒီမှာ သမ္မာအာဇီဝပြီးတော့-

သမ္မာဝါယမ	}	သမာဓိမဂ္ဂင်
သမ္မာသတိ		
သမ္မာသမာဓိ		

ဒီ(၃)ပါးကိုတော့ သမာဓိမဂ္ဂင်။ အဲဒီမှာ သေသေချာချာ ဆင်ခြင်။ ‘အားထုတ်တဲ့သဘော’ဟာ မှန်ကန်သော အားထုတ်မှု။ မှန်ကန်သော အားထုတ်မှုဖြစ်မှ သမ္မာဝါယမ။ မှန်ကန်သော အောက်မေ့ဆင်ခြင်မှုဖြစ်မှ သမ္မာသတိ။ သမ္မာဝါယမ၊ သမ္မာသတိနဲ့ တည်ထောင်မှ ကောင်းသော တည်ငြိမ်မှု သမ္မာသမာဓိ။

အဲတော့ ဒီစကားအားလုံးမှာ မဂ္ဂင်(၈)ပါး အားလုံးမှာ ဘာတွေ ပါလာတုန်း၊ သမ္မာ။

‘သမ္မာ’ဆိုတာ

မှန်ကန်တည့်မတ်တဲ့ အမြင်၊

မှန်ကန်တည့်မတ်တဲ့ အတွေး၊

မှန်ကန်သော အပြော၊

မှန်ကန်သောအလုပ်၊

မှန်ကန်သော အနေ၊

မှန်ကန်သော အားထုတ်မှု၊

မှန်ကန်သော အောက်မေ့ဆင်ခြင်မှု၊

မှန်ကန်သော တည်ငြိမ်မှု။

အခြေခံ သီလမဂ္ဂင်(၃)ပါး စင်ကြယ်မှ သမာဓိကို တည်ထောင်နိုင်တာ။ ‘သမာဓိ’ တည်ထောင်မယ့် ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းသည် သီလမဂ္ဂင် စင်ကြယ်မှ။ ‘သီလမဂ္ဂင်’ဆိုတာဟာ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ ဖြစ်မှပါ။ အဲဒီ အချက်ကို အလေးအနက်ထား၍ စဉ်းစားရမယ်။ ဒီတရားများကို တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် တက်လှမ်းတဲ့ ယောဂီတိုင်းဟာ သမာဓိအား အလွန်လိုတယ်။

သမာဓိအား မရှိလျှင် ထိုးထွင်း၍ မမြင်နိုင်၊ မသိနိုင်ပါ။ အဲဒီတော့ သမာဓိအား ရရာရကြောင်းအတွက် ကြိုးစားတာကို သမ္မာဝါယမ။ မှန်ကန်သော ကြိုးစားမှု၊ မှန်ကန်သော အောက်မေ့ဆင်ခြင်မှု။ ဒီ(၂)ပါးနဲ့ သမာဓိကို တည်ထောင်ရတယ်။ သို့သော် အခြေခံတွေ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝဆိုတဲ့ သီလမဂ္ဂင်(၃)ပါး စင်ကြယ်မှပါ။ အဲဒီ သီလမဂ္ဂင်(၃)ပါး စင်ကြယ်မှုကလည်း သမ္မာဒိဋ္ဌိခေါ်တဲ့ ဘဝနှင့်ပတ်သက်၍၊ မိမိ

ခန္ဓာနှင့်ပတ်သက်၍ မှန်ကန်သော အမြင်ရှိမှ။ ပြီးတော့ မှန်ကန်သော အမြင်ပေါ်မှာ အခြေခံပြီး မှန်ကန်သော အတွေးအခေါ်ရှိမှ။ အဲဒီလို အတွေးမှန်၊ အမြင်မှန်မှသာလျှင် အပြောလည်း မှန်တယ်။ အလုပ်လည်း မှန်တယ်။

အပြောလည်းမှန်၊ အလုပ်လည်းမှန်မှ အနေမှန်တယ်။

အနေမှန်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သာလျှင် ‘သမာဓိ’ကို တည်ထောင်နိုင်တယ်။ ‘အားထုတ်မှု’ခေါ်သော သမ္မာဝါယမ၊ ‘အောက်မေ့ဆင်ခြင်မှု’ဆိုတဲ့ သမ္မာ သတိများ တိုးပွားဖို့ဆိုတာ သီလစင်ကြယ်မှု။ အဲဒီ မဂ္ဂင်ထိုက်သော သီလ ဟာ အကျဉ်းချုံး၍ ပြောလိုက်တာ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ ဆိုတဲ့ (၃)ပါးဖြစ်တယ်။ အဲဒီသီလကို အခြေခံနိုင်ဖို့အတွက် မနက်တိုင်း ရွတ်ဆို ဆောက်တည်နေသည့် ‘အာဇီဝဌမကသီလ’ထဲမှာ ‘သမ္မာဝါစာ’ ဖြစ်ဖို့အတွက် ‘မိစ္ဆာဝါစာ’ (၄)ပါးတိတိကို ပယ်တယ်။ ‘သမ္မာ ကမ္မန္တ’ ဖြစ်ဖို့အတွက် မိစ္ဆာကမ္မန္တ (၃)ပါးကို ပယ်တယ်။ ‘သမ္မာအာဇီဝ’ ဖြစ်ဖို့အ တွက် မိစ္ဆာဇီဝကို ပယ်ပါတယ်။

အဲဒီ ရှစ်ပါးသော သီလများကို ဆောက်တည်တယ် ဆိုတာဟာ ‘သမ္မာဓိမဂ္ဂင်’ ဖြစ်ဖို့အတွက် အခြေခံဖြစ်သော သီလမဂ္ဂင် (၃)ပါးကို ဆောက်တည်နိုင်ဖို့ ဒီသီလများကို ခံယူခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီသဘောတွေ သေသေချာချာ မိမိဉာဏ်အစဉ်မှာ ထင်ထင်ရှားရှားပေါ်လာမှ ဒီမဂ္ဂင် (၈)ပါးတရား၏ တန်ဖိုးတွေကို သိလာပါမယ်။

ဒါဟာ အခုပြောတဲ့ အဆုံးစွန်သော ရှစ်ပါး၏ ထိပ်ဆုံးက သမ္မာ သမာဓိ။ အဲဒီ ‘သမာဓိ’ဆိုတဲ့ စိတ်၏စွမ်းအား ထက်မြက်လာမှ တစ်ဆင့်

တက်ရမယ်။ သမာဓိနဲ့ ဘဝပြဿနာကို ဖြေရှင်းရမှာပါ။

မိမိကိုယ်တိုင် အခုအဓိပ္ပာယ်တွေ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် သိအောင် ဆင်ခြင်လာတဲ့အခါ မိမိရဲ့ ကိုယ်ခန္ဓာအကြောင်းကိုလည်းပဲ မိမိသဘာဝကျကျ သိလာပြီ။ အဲဒီ ကိုယ်ခန္ဓာနဲ့တွဲပြီး ကိုယ်ခန္ဓာ၏ အသုံးအဆောင်အဖြစ်နဲ့ ရှာမှီးထားတဲ့ ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေအကြောင်း၊ ခန္ဓာနှင့် ဝတ္ထုပစ္စည်းတို့ ဆက်သွယ်နေတဲ့သဘောက လူဖြစ်ရင် ဝတ္ထုပစ္စည်း မရှိလို့တော့ မဖြစ်ဘူး။ ဝတ္ထုပစ္စည်းဟာ ဘာအတွက် ရှာထားတာတုန်း၊ သုံးစွဲဖို့၊ ‘သုံးစွဲဖို့’ဆိုတာဟာ အစာအာဟာရကို ရှာရမယ်။ အစာအာဟာရ ရမှ အစားစားလို့ ရတယ်။ အဝတ်ရှာ ရတယ်။ အဝတ်ရှိမှ ဥတုဘေးရန် ကာကွယ်နိုင်တယ်။

အိမ်ရာရှိမှ နေလို့ဖြစ်တယ်။ အဲဒါတွေဟာ အသုံးချတန်ဖိုး ရှိလို့ ဒီပစ္စည်းများကို ဝီရိယအား၊ ပညာအားနဲ့ ရှာထားရတာ။ မရှာလို့ မရပါ။ သို့သော် အဲဒီ ‘စား၊ ဝတ်၊ နေ’ဆိုတဲ့ (၃)ပါးအတွက် လိုအပ်သည်ကိုရှာ။ လိုအပ်သည်ထက်ပို၍ အခြားအခြား သူတစ်ပါးနဲ့ နှိုင်းချင်၊ ယှဉ်ချင်၊ ပြိုင်ချင်လို့ ရှာရတာဆိုရင် အပိုဖြစ်လာတယ်။

အဲဒီလို အပိုရှာခိုင်းတာ ဘယ်သူက ရှာခိုင်းတာတုန်း၊ ‘မာန’က။ အဲဒီ‘မာန’က ဘယ်သူက ခိုင်းတာတုန်း၊ ‘အတ္တ’က ခိုင်းလို့ ‘မာန’တွေတက်။ ‘မာန’ခိုင်းလို့ ပြိုင်နိုင်အောင် ဥစ္စာတွေ ‘နင်း’ရှာနေရတာ။

လိုသည်ထက်ပိုပြီး ရှာနေတာဟာ အချည်းနှီးဖြစ်သော ရှာဖွေခြင်း၊ ဘယ်သူကခိုင်းလို့ လုပ်နေတာတုန်း၊ ‘အတ္တ’နဲ့‘မာန’က ခိုင်းလို့ လုပ်နေတာ။ အဲဒီနှစ်ခုကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား ‘သိ’ရမယ်။ ဘာနဲ့ ပတ်သက်လို့

တုန်း။ ပစ္စည်းဥစ္စာနှင့် ပတ်သက်လို့ပါ။

လူဖြစ်လာရင် ပစ္စည်းဥစ္စာနဲ့တော့ နေရတယ်။ ‘စား’ဖို့အတွက် လိုအပ်တယ်။ ‘ဝတ်’ဖို့အတွက် လိုအပ်တယ်။ ‘နေ’ဖို့အတွက် လိုအပ်တယ်။ အဲဒီ လိုအပ်ချက်များကို လိုအပ်သည်လောက်ပဲ ရှာဖွေရင် မှန်ကန်တယ်။ အဲဒီထက်ပိုအောင် လုပ်လာရတာတွေက ‘မာန’နဲ့ ‘အတ္တ’က ခိုင်းလို့ပါ။ ‘မာန’က သူများနဲ့ ယှဉ်တယ်၊ ပြိုင်တယ်။

ဒီအူတွေ၊ ဒီအသည်းတွေ၊ ဒီအဆုတ်၊ ဒီနှလုံးတွေက ပြိုင်ခိုင်းတာ မဟုတ်ဘူး။ ‘ငါအစွဲက ပြိုင်ခိုင်းတာ’ပါ။ ‘မာနက ပြိုင်ခိုင်းတာ’။ ဘာကို မမြင်လို့တုန်း၊ အူတွေ၊ အသည်းတွေ၊ အဆုတ်တွေ၊ နှလုံးတွေကို မမြင်လို့၊ မမြင်လို့ ဘာတွေက ကြီးထွားလာတုန်း။ မာနတွေ၊ အတ္တတွေက ကြီးတာ ပါ။ ကြီးတော့ သူတို့ခိုင်းတိုင်း လုပ်ရတော့ ပင်ပန်းတယ်။ ဆင်းရဲတယ်။ ‘လောဘအား’ ကြီးတယ်။ မရရင် ‘ဒေါသ’ဖြစ်တယ်။ အဲဒါတွေက ပုထုဇဉ် တို့ အလုပ်။ အမြင်မှန် မရှိဘူး။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ မရှိလို့ပါ။

‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ရှိလာရင်၊ အမြင်မှန် ရှိလာရင် ခန္ဓာငါးပါးရထားလျှင် ခန္ဓာငါးပါး၏ ဝန်ကိုတော့ မထမ်းမနေရ။ ထမ်းရမယ်။ အစားရှိမှ၊ အဝတ်ရှိမှ၊ နေစရာအိမ် ရှိမှပါ။ အဲဒီထက်ပို၍ ‘ပြိုင်’လို့၊ ‘ဆိုင်’လို့တဲ့ အလုပ်တွေ လူတကာတို့ လုပ်နေကြတာပါ။

သမ္မာဒိဋ္ဌိ (၄)ပါးကို ပညာမဂ္ဂနှင့် ဆင်ခြင်ခြင်း

ဘုရားရှင်၏ တပည့်များက အမြင်မှန်ရှိသူများက မိမိ၏ ဘဝ ရပ်တည်နိုင်ရုံ သင့်ရဲ့ပဲ ရှာဖွေတယ်။ သင့်ရဲ့ပဲ စားတယ်။

သေသေချာချာ သိရမည့်အချက်။ ‘ဒါတွေ ဘာမှမဟုတ်ပါ။ ဒီ ခန္ဓာ(၅)ပါးပဲဆိုပြီး ပုံချပြီး အလုပ်မလုပ်ဘဲ နေလို့မရဘူး’။ အလုပ်က လုပ်နေရမှာ။ မိမိတို့၏ ဝီရိယအား၊ ဉာဏ်အားနဲ့ အလုပ်လုပ်ရတယ်။ အဲဒါကို ဥဋ္ဌာနသမ္ပဒါ။ သမ္ပဒါတရား (၄)ပါးထဲမှာ ထကြွလုံ့လနှင့် အလုပ် လုပ်နေရတဲ့ သဘောကို ‘ဥဋ္ဌာနသမ္ပဒါ’။

တရားများ ပွားများအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ညီမျှအောင် ကျင့်တတ်ရတယ်။ အဘက်ဘက်က ညီမျှအောင်ဆိုတာ ဒီသဘာဝတရား တွေကို ဉာဏ်နဲ့ ဆင်ခြင်ရတယ်။

‘ဥဋ္ဌာနသမ္ပဒါ’ ပြီးတော့ ‘အာရက္ခသမ္ပဒါ’။ မိမိရှာဖွေ စုဆောင်း ထားသော ပစ္စည်းများကိုလည်း ကောင်းမွန်စွာ စောင့်ရှောက်ရမယ်။ အဲ ဒါကို ‘အာရက္ခသမ္ပဒါ’။ ပစ်စလက်ခတ် လုပ်လို့မရဘူး။

ဒီဟာတွေဟာ ပညာအား၊ ဝီရိယအားနဲ့ စုဆောင်းရတာ။ အဲဒါ တွေကို ပစ်စလက်ခတ် လုပ်လို့မရဘူး။ ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်ရမယ်။ အာရက္ခသမ္ပဒါ ပြီးတဲ့အခါ ‘သမဇီဝိတသမ္ပဒါ’။ သမဇီဝိတသမ္ပဒါဆိုတာ အသက်ရှင်ရေးအတွက် သုံးတဲ့အခါ ‘သုံးနိုင်တယ်၊ ဖြုန်းနိုင်တယ်’ဆိုတဲ့ မာန်နဲ့ ‘ကြား’လို့၊ ‘မော်’လို့လို့ သုံးရင် သမဇီဝိတသမ္ပဒါ ပျက်တယ်။ သမ ဇီဝိတသမ္ပဒါဆိုတာ လိုရင် လိုတဲ့အတိုင်းအတာလေးပဲ သုံးတယ်။ အဲဒါ သမဇီဝိတသမ္ပဒါ။ ဒီတရားနဲ့ နေရမှာပါ။

အဲဒီလို နေတဲ့အခါ မိမိတို့၏ တာဝန်ဝတ္တရားတွေ ဆွေကိစ္စ၊ မျိုးကိစ္စ ရှိတယ်။ အပေါင်းအသင်းများရဲ့ကိစ္စ ရှိတယ်။ အဲဒီ ကိစ္စအဝဝ ကိုလည်း ဆောင်ရွက်ရမယ်။ အဲဒီလိုဆောင်ရွက်မှ ‘ကလျာဏမိတ္တ’

ဆိုသော သူတော်ကောင်း မိတ်ဆွေများ မိမိပတ်ဝန်းကျင်မှာ ပေါ်လာမယ်။

ကလျာဏမိတ္တသမ္ပဒါ။ အဲဒီလို ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ကောင်းသော မိတ်ဆွေတွေ ရတယ်ဆိုတာ မိမိကိုယ်တိုင်က အခုလို မဂ္ဂင် (၈)ပါး တရားများကို သိအောင်၊ နားလည်အောင် အသိမှန်၊ အမြင်မှန်ရအောင်၊ အနေမှန်ရအောင် ကြိုးစားနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် မိမိ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံတဲ့ မိတ်ဆွေကလည်း အဲဒီလို အသိမှန်၊ အမြင်မှန်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ မိမိရဲ့အနီးမှာ ပေါများလာမယ်။ ကလျာဏမိတ္တ သမ္ပဒါ။

အဲဒီတရားတွေဟာ ဘဝခရီးကို လျှောက်ရာမှာ အစွန်းတစ်ဖက်ကို မရောက်ရဘူး။ တရားတွေကို ရှုမှတ်နေ၊ ပွားများနေတယ်ဆိုရုံနဲ့ ကိစ္စအဝဝ မပြီးသေးဘူး။ မိမိကိုယ်တိုင်က လူ့ဘဝ၊ လူ့ခန္ဓာ ရရှိတင်မကဘူး။ မိမိတည်ထောင်ထားတဲ့ ဖယ်မလီ (Family) ခေါ်တဲ့ မိသားစု ရှိတယ်။ အိမ်ထောင်ရှိတယ်။

အဲဒါတွေနဲ့ပတ်သက်လို့ ကျရာနေရာက မိမိတာဝန်ကို ဆောင်ရွက်ရမယ်။ အဲဒီလို အသိပညာကို ဟိုဘက်၊ ဒီဘက်။ ဟိုဘက်ဆိုတာ ဟာ ဒီလူသားတိုင်းလုပ်နေတဲ့အလုပ်မျိုး။ မိမိဘက်ဆိုတာဟာ (ဘုရားရှင်၏ တပည့်သားမြေးများက လောကုတ္တရာဘက်)။ လောကုတ္တရာဘက်သည်သာလျှင် မိမိဘက်။ လောကီအလုပ်တွေဟာ သူတို့ဘက်။ သူတို့ဘက်ကဟာကိုလည်း ကိုယ်က ဖြည့်ဆည်းပေးရမယ်။

ကိုယ့်ဘက်ကကိစ္စလည်း မလစ်ဟင်းစေရဘူး။ အဲဒီလို မှန်မှန်ကန်ကန် ဘဝခရီး လျှောက်တတ်ဖို့။ အဲဒီလို လျှောက်တတ်တဲ့သဘော

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရားလမ်းစဉ်နှင့် လောကသမ္မဒါတရားလေးပါး

ကို အစွန်းမရောက်သော အလယ်လမ်း။ အစွန်းနှစ်ဖက်ကို မရောက်
စေသော အလယ်လမ်း ‘မဇ္ဈိမပဋိပဒါ’လမ်း ဖြစ်တယ်။

အဲဒီလို လူသားတစ်ယောက် မိမိကိုယ်တိုင် လူ့ဘဝ၊ လူ့အဖွဲ့အ
စည်းမှာ နေရတယ်။ လူ့ဘဝအပြင်ထွက်ပြီး လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် တရား
ရှာနိုင်တဲ့အဖြစ်လည်း မရသေးဘူး။ မရသေးသော်လည်း ဘုရား၏ အဆုံး
အမနှင့်အညီ လောကထဲမှာ နေတတ်အောင်နေဖို့ နည်းပညာများ ဘုရား
ရှင်က ပေးထားတာပါ။ ဒါကို ကိုယ်ကိုယ်တိုင် အခု သိအောင်၊ နားလည်
အောင် သင်ယူနေတာပါ။

ဘုရားပေးသည့် ဟောကုဋ္ဌာနုပညာ

ဒီပညာတွေဟာ ဘုရားပေးသော ဓမ္မပညာတွေ။ ဒါတွေဟာ
အလွန် အဖိုးထိုက်တန်သော အဓမ္မများ။ တစ်ဘဝ တစ်သက်တာအတွက်
တင် အသုံးဝင်တဲ့ဟာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါတွေဟာ နောင်ဖြစ်လေရာ ဘဝ
အဆက်ဆက် သံသရာမှာ အလွန်ထိုက်တန်သော ရတနာများ၊ အဖိုးတန်
ရတနာများ ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီတော့ မိမိတို့သည် လူ့ဘဝ လူ့ခန္ဓာ ရရှိမကဘူး။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ
၏ အဆိုအဆုံးအမများကို ကြားရ၊ နာရ၊ ကျင့်ရ၊ အားထုတ်ရသော
အဖြစ်ကို ရတာဟာ အလွန်ကို ထူးတဲ့ကံ။ အဲဒါကို ကိုယ်ကိုယ်တိုင်က
သိရမယ်။ အဟုတ်ကို ‘ကံထူး’လို့ ဘုရားရှင်၏ သာသနာနဲ့တွေ့။ ဘုရား
အဆုံးအမကို နာခံရ၊ ဘုရားသင်ပြပေးတဲ့အတိုင်း ကျင့်ကြံ အားထုတ်ရ
တာပါ။

ကျင့်ကြံအားထုတ်တဲ့ နေရာမှာလည်းပဲ မကျင့်နိုင်၊ မကြံနိုင်၊ အားမထုတ်နိုင်တဲ့ နည်းပညာကို ဘုရားက မပေးပါ။ ကျင့်နိုင်၊ ကြံနိုင်၊ အားထုတ်နိုင်သော ပညာကိုပဲ ဘုရားက ပေးပါတယ်။

အဲဒီမှာ အရေးကြီးတဲ့အချက်။ ‘အစွန်းမရောက်စေနဲ့’။ ‘ပုထုဇဉ်တို့ရဲ့အစွန်းက လောဘနဲ့ ဒေါသတို့ပို့ရာ အတ္တဒိဋ္ဌိခိုင်းရာဘက်ကို သွားရင် အစွန်းရောက်မယ်။ ဘာမပါလို့တုန်း၊ ပညာမျက်စိ မပါလို့ပါ။

‘ပညာမျက်စိ’ကို သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်နဲ့ တည်ထောင်ထားတာပါ။ ဒီအသည်း၊ ဒီအဆုတ်၊ ဒီနှလုံး၊ ဒီအူသိမ်အူမတွေ သူ့ဟာလေးနဲ့သူ ရှင်ရုံပဲ အစာပေးနေရတာ။ မပေးလို့လည်း မရပါ။ အပိုလုပ်လို့လည်း မရ။ မျှမျှတတလေးကျွေးမှ ခန္ဓာကိုယ်က ရှင်မှာ။ အဲဒီလောက်အတွက် လိုအပ်ချက် ပစ္စည်းကတော့ အစာအာဟာရက ရှိရမယ်။ ရှာရမယ်။

မိမိကို မှီခိုနေတဲ့ သားသမီး၊ ဇနီး၊ ခင်ပွန်း သူတို့လည်း စားရမယ်။ သူတို့စားဖို့အတွက်လည်းပဲ ဆောင်ရွက်ပေးရမယ်။ ဒါတွေဟာ မလွတ်နိုင်တဲ့ ဒီသံသရာ၏ ဝဋ်ဒုက္ခတွေ။ အဲဒီ ဝဋ်ဒုက္ခတွေကို ငြီးနေလို့ မရဘူး။ မိမိတည်ထောင်ထားတာပါ။ ဘာနဲ့ တည်ထောင်ထားတာတုန်း သိလား။ ကာမတဏှာ၊ ဘဝတဏှာနဲ့ တည်ထောင်ထားတာ သေချာသိပါ။

မိမိရဲ့ ကာမတဏှာ၊ ဘဝတဏှာနဲ့ ‘တည်’ထားလို့ ဒီ ဖယ်မလီ (Family) ခေါ်တဲ့အိမ်ထောင်က မိမိဆီ ရောက်နေတာ။ တာဝန်က မထမ်းလို့ မရဘူး။ သို့သော်လည်းပဲ ထမ်းဆောင်နေသောအချိန်တွင် ပညာနဲ့ ‘အမြင်မှန်’နဲ့ မြင်၊ ‘အတွေးမှန်’နဲ့တွေး၊ အဲဒီကျမှ အပြောမှန်၊ အလုပ်မှန် လာမယ်။

အပြောမှန်၊ အလုပ်မှန်မှ အနေလည်း မှန်မယ်။

အဲဒီ သဘာဝတရားတွေ အခု အခြေခံကျကျ နားလည်သဘော ပေါက်အောင် လာပြီးသင်တာပါ။ ဒါတွေရမှ ဒီသင်တန်းကို တက်ရကျိုး နပ်မယ်။ ဒီသဘာဝတရားတွေကို သိဖို့အတွက် အခု - ဒီရူပက္ခန္ဓာကြီးကို ကြည့်။

ကြည့်ဆိုတာ အလကားကြည့်ခိုင်းတာ မဟုတ်ဘူး။ ဘာလို့ ကြည့် ခိုင်းတာတုန်း၊ ဒီခန္ဓာကိုယ်ဟာ ဒါပဲ။ ဒီထက်ပိုပြီး ကောင်းတာ ဘာမှမရှိ ဘူး။

ဒီ ရင်ထဲ၊ ဝမ်းထဲမှာ ဒီရှိနေတဲ့ အဆုတ်နဲ့ နှလုံး။ ဗိုက်ထဲမှာ အစာအိမ်၊ အူသိမ်၊ အူမ၊ အသည်း ဒါတွေကလွဲ၍ ဘာမှမရှိဘူး။

အဲဒါတွေကလည်း သူ့အလုပ်သူ လုပ်နေတာ။ ကောင်းစွာမွန်စွာ လုပ်နေတုန်း ကျန်းမာတာ။ တဖြည်းဖြည်း တဖြည်းဖြည်း ယိုယွင်းနေတာ။ ယိုယွင်းနေသော ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှီပြီး ဘဝခရီးကို လျှောက်နေရတာ။

အဲဒါကိုမြင်မှ ဘဝနဲ့ပတ်သက်သော အမြင်က မှန်လာမယ်။ အဲဒီ အမြင်မှန်တာကို သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်။ အဲဒီလို သဘာဝတရားတွေကို ကိုယ်ပိုင် ဉာဏ်နဲ့ စဉ်းစားတတ်၊ ဆင်ခြင်တတ်တော့ မိမိဟာ မိမိအိမ်ထောင် အတွင်းမှာပဲ နေရမယ်။ နေတဲ့အခါကျရင်လည်းပဲ ဒီအိမ်ထောင်ရဲ့ ဝတ္တ ရားများကို ဆောင်ရွက်ရမယ်။

အဲဒီမှာ အရေးကြီးတဲ့အချက်ရှိတယ်။ သိရဲ့လား။ ကိုယ်ကသာ ဒီလိုတရားမျိုး နှလုံးသွင်းနိုင်တာ။ ဒီသား၊ ဒီသမီးက ဒါတွေ လေ့ကျင့်မ ထားရင် နှလုံးမသွင်းနိုင်ဘူး။ နှလုံးမသွင်းနိုင်ရင် ‘ငါပြောတာ နားမထောင်

ဘူး' ဖြစ်တယ်။ အဲဒါဖြစ်ရင် မိမိဆုံးရှုံးတယ်။ ဘာဖြစ်လို့တုန်း၊ အတ္တက ပြောနေတာပါ။

သူတို့လည်း ခန္ဓာ(၅)ပါး။ သို့သော် သူတို့ရဲ့ ခန္ဓာ(၅)ပါးမှာ ဘယ်သူ အုပ်စီးနေတုန်း၊ အတ္တတွေ အုပ်စီးနေတယ်။ မိမိကသာ အတ္တ နည်းအောင်လုပ်တာ။ အဲဒီတော့ အတ္တအုပ်စီးတဲ့လူတွေရဲ့ အပြော၊ အဆို၊ အလုပ်အကိုင်တွေကို ကိုယ်က သည်းခံရမယ်။

သူတို့သည် အတ္တအုပ်စီးနေ၍ ဒီအပြော၊ ဒီအလုပ်မျိုးတွေ လုပ် နေတာ။ အတ္တအုပ်စီးတော့ လောဘကြီးတယ်၊ ဒေါသကြီးတယ်။ မာန ကြီးတယ်။ အဲဒါတွေကို ကိုယ်က အပြစ်ပြောလို့ မရပါ။

'လူ'လို့ ကိုယ်ကထင်ရင် လောဘကြီးတယ်။ ဒါ ခန္ဓာ(၅)ပါး။ သူတို့ဟာ ခန္ဓာ(၅)ပါး။ ပုထုဇဉ်ရဲ့ ခန္ဓာ(၅)ပါးဟာ ဒီလိုပဲ လုပ်နေကျလို့ ဆိုတာကို သိရမယ်။ မိမိကိုယ်တိုင်လည်း ဒီလို လုပ်လာတာပါ။

အခု ဘုရားအဆုံးအမ ရမှ အမြင်ပြောင်းတယ်။ အတွေးပြောင်း တယ်။ အနေပြောင်းတယ်။ အရေးကြီးတဲ့အချက်က သူတို့ဘက်က လုပ် နေတဲ့ ကိစ္စကိုလည်း ဆန့်ကျင်နေလို့ မရဘူး။ လိုက်လျောနိုင်သမျှ လိုက် လျောပေးလိုက်။ မိမိရဲ့ အလုပ်ကိုလည်းပဲ မျက်ခြည်မပြတ်ရဘူး။

မိမိအလုပ်လို့ ပြောတာက လောကုတ္တရာအလုပ်။ သူတို့ အလုပ် ဆိုတာ လောကီအလုပ်။ အဲဒီနှစ်ခုကို မျှတစွာ ဆင်ခြင်တတ်ရမယ်။ စဉ်း စားတတ်ရမယ်။ ဒါတွေ အပြစ်ပြောပြီး ဒေါသဖြစ်နေရင် မိမိသာ ဆုံးရှုံး မယ်။

ခန္ဓာ(၅)ပါးတွေ သံသရာခရီးသွားနေတာ မမြင်တဲ့လူနဲ့ မြင်တဲ့

လူမှာ- မမြင်တဲ့လူက လောဘကြီးတယ်။ ဒေါသကြီးတယ်။ မာနကြီးတယ်။ ဘာလို့တုန်း၊ ဘဝအမြင်မှန်ကို မရသေးလို့။ သံသရာကို အဟုတ်ထင်နေလို့ပါ။

အခု ဘုရား၏ အဆို၊ အဆုံးအမများကို ရတယ်။ နားလည်တယ်။ ပထမဦးဆုံး သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်။ ဘဝနှင့်ပတ်သက်၍ အမြင်မှန် ရလာတယ်။ ကိုယ်ခန္ဓာနှင့် ပတ်သက်၍ အမြင်မှန် ရလာတယ်။ အမြင်မှန်လာမှ အတွေးမှန်တယ်။ အပြောအလုပ်မှန်မှ အနေမှန်တယ်။ အဲဒီ သီလမဂ္ဂင် (၃)ပါးကို အခြေခံမှ သမာဓိမဂ္ဂင်ကို တည်ထောင်လို့ရပါတယ်။ ဒီလို ပြတ်ပြတ်သားသား၊ ပိုင်းပိုင်းခြားခြား ဘုရားရှင် ညွှန်ပြထားသော တရားလမ်းစဉ် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး။

ဒါကို အခု မိမိတို့ရဲ့ ဉာဏ်မှာ ထင်ရှားလာပြီ။ အခု သုတမယပညာနဲ့လည်း ရတယ်။ မြင်ရတဲ့ ဒိဋ္ဌမယပညာနဲ့လည်း ရတယ်။ အဲဒီ သုတမယ၊ ဒိဋ္ဌမယပညာနဲ့ ရထားတာတွေကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ စိန္တာမယပညာဖြစ်အောင် ထပ်တလဲလဲစဉ်းစား။

ဒါတွေဟာ ဟုတ်၏။ မဟုတ်၏ ကိုယ်ကိုယ်တိုင် စဉ်းစားပါ။ ဟုတ်တယ်၊ မှန်တယ်လို့ သိလာပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီ သိတဲ့အသိမှာ အခုလို ‘ဆွေနဲ့မျိုးနဲ့ ဘဝဝန်ကိုထမ်းနေရတာ ပင်ပမ်းဆင်းရဲတယ်’။ အကျိုးမရှိသောအလုပ်တွေ လုပ်နေရတာကို မြင်လာတယ်။ အဲဒီလို ‘မြင်’မှ သံသရာ၏အဓိပ္ပာယ်ကို သိလာတယ်။ ဘဝ၏အဓိပ္ပာယ်ကို သိလာပါတယ်။

‘ဘဝ’ဆိုတာဟာ အဓိပ္ပာယ်ရှိတဲ့အလုပ်ကို လုပ်မနေရဘူး။ အဓိပ္ပာယ်မရှိတာတွေ လုပ်နေရတယ်။ အဲဒီဟာတွေ လုပ်နေလို့ သံသရာ

က ရှည်နေတာ။ သံသရာက ထွက်မြောက်ကြောင်း လုပ်ငန်းလည်း မမြင်
မသိပါ။

အခု ကိုယ်ကိုယ်တိုင် သိလာမှ သံသရာဆိုတာ ‘အဟုတ် ဘေး
အန္တရာယ်ကြီးတယ်’လို့ သံသရာဘေးကို မြင်ရမယ်။ သိရမယ်။

‘သံသာရဝဋ္ဋဒုက္ခ’ သံသရာထဲမှာ လည်ပတ်နေခြင်းကြောင့် ရရှိ
နေတဲ့ ဒုက္ခ။ အဲဒီဒုက္ခကို အဟုတ် အခုမြင်သလို မြင်မှ။ အဲဒီလို သံ
သရာဘေးကိုမြင်မှ အဟုတ် ဒီတရားများကို အဟုတ်တကယ် အားထုတ်
ချင်မှာ။

တခြားလူက ‘အားထုတ်ပါ’၊ ‘အားထုတ်ပါ’လို့ တိုက်တွန်းလို့ မရ
ဘူး။ မိမိကိုယ်တိုင်က သံသရာ၏ ဘေးအန္တရာယ်၊ ဘဝ၏ ဘေးအန္တရာယ်၊
ဘဝ၏ဒုက္ခတွေကို အဟုတ်မြင်မှ။ ဘာနဲ့မြင်မှတုန်း။ ဉာဏ်မျက်စိနဲ့ မြင်မှ။
အဲတော့ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ အခုလို ရတုန်းရခိုက် ဘဝလေးမှာ မိမိ
ခန္ဓာကိုယ်ဟာ ကောင်းစွာမွန်စွာ အားထုတ်နိုင်တဲ့ အခြေအနေ ရှိပါတယ်။
အဲတော့ ဒီအခြေအနေကောင်းကို လက်လွှတ်ပြီးတော့ မပစ်နဲ့။

ဘာလုပ်ရမှာတုန်း။ ဆုပ်ဆုပ်ကိုင်ကိုင် အားထုတ်ရမည့် ဘုရား
ရှင်၏ ဓမ္မတရားများကို ပွားများဖို့၊ အားထုတ်ဖို့သည် အဓိကအကျဆုံး
အလုပ်ပါ။

အဲဒီတော့ မိမိတို့ရဲ့ ဘဝအဓိပ္ပာယ်လည်း သိပါပြီ။ မိမိတို့ လုပ်ရ
မယ့် အလုပ်တွေလည်း သိပါပြီ။ မိမိတို့ရည်မှန်းတဲ့ ပန်းတိုင် သံသရာ
ဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်မဂ်ဖိုလ် မျက်မှောက်ပြုနိုင်တဲ့ဆီ
ကို ရည်မှန်းပြီး လုပ်တာပါ။

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရားလမ်းစဉ်နှင့် လောကသမ္မဒါတရားလေးပါး

အဲတော့ အားလုံး မေ့မိတ်ဆွေများ မိမိတို့၏ကံများ အလွန်
ကောင်းနေတာ ကောင်းသည်ထက်ကောင်းပြီး အမြင့်ဆုံး၊ အမြတ်ဆုံး
နိဗ္ဗာန်တရားကို ရသည့်တိုင်အောင် အားထုတ်နိုင်ကြပါစေ။

သာဓု၊ သာဓု၊ သာဓု။

ဗုဒ္ဓသာသနံ စိရံ တိဋ္ဌတု
ဗုဒ္ဓသာသနံ စိရံ တိဋ္ဌတု
ဗုဒ္ဓသာသနံ စိရံ တိဋ္ဌတု
သာဓု၊ သာဓု၊ သာဓု။

**အာနာပါန သတိကမ္မဋ္ဌာန်းမှ ပေးသည့် ဆွဲကိုင်ရာ၊
ထောက်တည်ရာ ဝိပဿနာဉာဏ်။**

ကောင်းကင်မှာ ခြေရာမထင်ဘူး။ ကောင်းကင်မှာ ခြေရာမထင်သလို သာသနာပမှာ နေကြရတဲ့ ပုထုဇဉ်တို့၏သဏ္ဌာန်မှာ သံသရာလွတ်ကြောင်းတရားဆိုတာ ဘယ်လိုမှ အရာမထင်နိုင်ဘူး။ သိနိုင်၊ မြင်နိုင်တဲ့အစွမ်း မရှိဘူး။

ပုထုဇဉ်ရဲ့ သဏ္ဌာန်မှာ သံသရာရှည်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ တွယ်တာမှု၊ တပ်မက်မှု၊ ယုံကြည်မှု၊ ဒီတရားတွေနဲ့ နေကြရတာ။ အဲဒီတော့ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ဘုရားအဆုံးအမများကို နာရ၊ ကြားရ၊ သိရှိထားရတဲ့ အတွက် ဪ-သံသရာမှ လွတ်ကြောင်းတရားဆိုတာ ကြိုးကြိုးကုတ်ကုတ် အားထုတ်နိုင်မှ ဖြစ်ပါလားဆိုတာကို သိလာတာ။ သိလာလို့လည်းပဲ အခုလို အားထုတ်နေကြရတာ။ ဒီတရားများဟာ သာသနာပမှာနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအဖို့ ဘယ်လိုမှ မသိနိုင်၊ မမြင်နိုင်တဲ့ တရားတွေပါ။ မိမိတို့ဟာ အဲဒီလောက်ထိအောင် ကောင်းကင်မှာ ခြေရာမထင်နိုင်သလို ပုထုဇဉ်တို့ရဲ့စိတ်အသိမှာ မထင်နိုင်၊ မမြင်နိုင်တဲ့ တရားတွေကို အခုသိလို့၊ မြင်လို့ ပွားများနေရ၊ အားထုတ်နေရပါကလားလို့ ဆိုတာကို သဘောပေါက်နားလည်ပြီးတော့ ဩ-မိမိတို့ တရားများ အားထုတ်နိုင်တာ သာသနာအတွင်းမှာ လူဖြစ်လာလို့ ဘုရားအဆုံးအမများကို ကြားရ၊ နာရ၊ သင်ယူထားရလို့ သဘာဝတရားတွေကိုသိလို့ စေ့စေ့စပ်စပ် ခန္ဓာအကြောင်း၊ ရုပ်အကြောင်း၊ နာမ်အကြောင်း၊ သဘာဝတရားတွေ နှလုံးသွင်းတတ်၊ ဆင်ခြင်

တတ်လာလို့ ဒီခန္ဓာအပေါ်မှာ မိမိ၏အသိဉာဏ်များ သိရှိနားလည်တဲ့ စွမ်းအားများ တိုးပွားလာဖို့ ဒီအာနာပါန သတိကမ္မဋ္ဌာန်းက များစွာ အထောက်အကူပြုတာပါ။

ရှုနေ၊ ထုတ်နေတဲ့ လေလေးဟာ အပြင်အပရိုတဲ့ ရုပ်တရား အစု။ လေလေးဟာ ဒီရူပက္ခန္ဓာထဲ ဝင်သွားပြီးတော့ ရူပက္ခန္ဓာ ရှင်ရေး ကိစ္စတွေ၊ သူတို့ လေလေးတွေဟာ လုပ်ပြီးတော့တစ်ခါ ခန္ဓာကိုယ် အတွင်းကရှိတဲ့ အညစ်အကြေးတွေကို သယ်ယူသွား၊ ထုတ်တဲ့လေလေး ကလည်း ရှင်ရေးကို သူနည်းနဲ့သူ ထောက်ပံ့တယ်။ ဝင်တဲ့ လေလေးက လည်း သူနည်းနဲ့သူ ခန္ဓာကိုယ် ရှင်ရေး ထောက်ပံ့နေကြတာ။

သဘာဝတွေ သူ့အလုပ်သူ လုပ်နေတာပါလား။ ဒီခန္ဓာဆိုတာ၊ ဒီကိုယ်ဆိုတာဟာ- ငါမဟုတ်၊ သဘာဝဓာတ်တွေ အလုပ်လုပ်နေတာပါ လားလို့ စင်ကြယ်တဲ့အမြင်များ ရလာပြီ။ ရလာတော့ ဒီအမြင်တွေ ခိုင်ခိုင် မာမာနဲ့ တည်နေမှ ဆုပ်ကိုင်ရာ၊ ဆွဲစရာ၊ ကိုင်စရာ တရားအဖြစ်နဲ့ ပေါ် ထွက်လာမှာ။

ဆုပ်စရာ ကိုင်စရာ၊ ဆွဲစရာ၊ ကိုင်စရာ တရားများ တိုးပွားသည် ထက် တိုးပွားအောင် ထောက်တည်ရာဖြစ်တဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်များ တိုးပွား သည်ထက် တိုးပွားအောင် ဒီအာနာပါန သတိကမ္မဋ္ဌာန်းကို ရှုမှတ်ပွား များကြပါဦးစို့။

